

Küfrü bir süre tasdik ettim, zannına kapılmakta mahsur var mıdır? İman kalpte mi olur, yoksa aklın da tasdik etmesi mi gerekir?

Sorunuzda ifade ettiğiniz kelimeler, bize vesvesiyi çağrıştırmaktadır. Bu tür vesveseler kalpten değil, kalpte şeytana ait bir merkezden gelmektedir. Burası adeta şeytana âid karakol gibidir. Kalb sarayının eşkiyasının gizlenme mahalli ve fısıltı yeridir.

Üstad şöyle der:

“İnsanda kalbin bir köşesinde lümme-i şeytaniye denilen bir âlet-i vesvese ve kuvve-i vâhimenin telkinatıyla konuşan bir şeytanî lisan ve ifsad edilen kuvve-i vâhime, küçük bir şeytan hükmüne geçtiğini ve sahiblerinin ihtiyarına zıd ve arzusuna muhalif hareket ettiklerini hissen ve hadsen herkes nefsinde görmesi, âlemde büyük şeytanların vücuduna kat’î bir delildir.”

“Ve bu lümme-i şeytaniye ve şu kuvve-i vâhime, bir kulak ve bir dil olduklarından, ona üfleyen ve bunu konuşuran haricî bir şahs-ı şerirenin vücudunu ihsas ederler.” (1)

- Vesvese, imanın kuvvetindedir.

Önce hemen şunu belirtelim ki, vesvese çok korkulacak bir şey değildir, çünkü iman var ki, vesvese geliyor.

Sahabe-i Kiram'dan Efendimiz (asm)'e gelip, “*Ya Rasûlallah, vesveseye mübtelâyım.*” diyen birine, Efendimiz (asm)'in cevabı, **“Endişe edilecek bir şey yok; o mahz-ı imandır, imanın kuvvetindedir.”** şeklinde olurdu.

Şeytan, sizde iman cevheri, ibâdet hazinesi, namaz ve dine hizmet cevheri olduğunu bildiği içindir ki, korsanlık yapmakta ve size karşı taarruza geçmektedir. Korsanlık, belki denizlerde yapılan şekliyle tarihte gömülmüştür ama, şeytana bakan yönüyle Âdem (as) ile başlamış olup, kıyamete kadar da devam edecektir.

Nasıl deniz korsanları, hazine taşıyan zengin gemilerine tecavüz eder ve define bulunan adalara saldırırlar, öyle de şeytan dahi, mü'minin iman cevheri taşıyan kalbine hücum eder. Zaten o, tamtakır, kupkuru ve bomboş kalblerle uğraşmaz;

böylelerine vesvese okları göndermez. Hırsızlar bile zengin evleri kollarlar; Doğu'nun ve Batı'nın kâfir ve zâlimleri de öyle değil mi?..

Vesveseye düşen mümin, “Şeytan bütün cepelerde mağlûp oldu; bu yüzden, şimdi de iman ve İslâm'a ait vesveselerle, şüphelerle beni meşgûl etmek, hazineme el atmak istiyor; ama, benden bir şey koparamayacak. Bu, onun son çırpınışlarıdır; bir gün gelecek, benden bir şey koparamayacağını anlayınca çekip gidecektir; kapıma haydut kılıklı birinin gelip, birkaç gün el açtıktan sonra çekip gitmesi gibi. Hoş, gitmese de kapılar ona kapalı ve beni koruyan kale de çok sağlam; bana Allah'ın izniyle hiç bir şey yapamaz.” diye düşünmelidir.

- Vesvese, iradî olmayıp, fiiliyata da dökülmüyorsa insanı mesul etmez:

Bildiğiniz gibi, mükellef ve mes'ul olmada irâde ve şuur şarttır. Hayvanatın yanısıra mecnunlara, akli, şuuru yerinde olmayanlara teklif yoktur. Bu itibarla, vesvese için irâde devrede değilse ve plân, programı yapıp, “gel” diye kalb ve düşünce kapılarımızı bizzat kendimiz aralamıyorsa, mes'ul sayılmayız. Elverir ki, onu fiiliyata dökmeyelim, işlemeyelim. Irâde, umumiyetle böyle kendi kendine gelen vesveseyi karşısında bulur ve ona mukavemet edemez, çünkü o davetsiz gelir. Ayrıca insan, tedayi-i efkâr ile irâdesi dahilinde olmadan gördüğü, duyduğu ve okuduğu şeylerle de bir takım hatıralara, hayâllere ve düşüncelere maruz kalabilir. Aslında, çok defa bunlardan kurtulmak mümkün de değildir; çünkü insanın bu hali, yaratılışın muktezasıdır.

Üstad Yirmi Birinci Söz'de vesveseyi ele alır. Biz aşağıda buradan kısa bazı bölümler aktarmakla iktifa ediyoruz:

"Ey maraz-ı vesvese ile mübtela! Biliyor musun vesvesen neye benzer? Musibete benzer. Ehemmiyet verdikçe şişer. Ehemmiyet vermezsen söner. Ona büyük nazarıyla baksan büyür. Küçük görersen, küçülür. Korksan ağırlaşır, hasta eder. Havf etmezsen hafif olur, mahfî kalır. Mahiyetini bilmezsen devam eder, yerleşir. Mahiyetini bilsen, onu tanısan gider. Öyle ise, şu musibetli vesvesenin aksam-ı kesîresinden kesîr-ül vuku olan yalnız beş vechini beyan edeceğim. Belki sana ve bana şifa olur. Zira şu vesvese öyle bir şeydir ki, cehil onu davet eder, ilim onu tardeder. Tanımazsan gelir, tanısan gider."

"Hem bazan bir emr-i küfrîde tefekkürü, küfür zanneder. Yani dalaletin esbabını anlamak suretinde kuvve-i müfekkirenin cvelanını ve tedkikatını ve bîtarafane muhakemesini, hilaf-ı iman zanneder. İşte telkinat-ı şeytaniyenin eseri olan şu zanlardan ürkerek, 'Eyvah! Kalbim bozulmuş, itikadıma halel gelmiş.' der. O haller, galiben ihtiyarsız olduğundan, cüz'-i ihtiyarîsiyle ıslah edemediğinden ye'se düşer. Bu yaranın merhemi şudur ki:"

"Tahayyül-ü küfür, küfür olmadığı gibi; tevehhüm-ü küfür dahi, küfür değildir. Tasavvur-u dalalet dalalet olmadığı gibi; tefekkür-ü dalalet dahi, dalalet değildir. Çünkü hem tahayyül, hem tevehhüm, hem tasavvur, hem tefekkür; tasdik-ı aklîden ve iz'an-ı kalbîden ayırdırlar, başkadırlar. Onlar bir derece serbesttirler. Cüz'-i ihtiyariyeyi pek dinlemiyorlar. Teklif-i dinî altına çok giremiyorlar."
(2)

Dipnotlar:

- (1) [bk. Lem'alar, On Üçüncü Lem'a.](#)
(2) [bk. Sözler, Yirmi Birinci Söz.](#)